

Ásványi Ilona

„A szükséges dolgokban legyen egység,
a kétesekben szabadság,
mindenben pedig szeretet”

25 éves az Egyházi Könyvtárak Egyesülése

A régi magyar jogban a nagykorúság kezdete a 24. életév volt. Az idén 25. születésnapját ünneplő Egyházi Könyvtárak Egyesülése, a magyar egyházi-felekezeti könyvtárak ökumenikus szellemiségű szakmai szervezete nagykorúvá vált. Negyed század egy ember és egy közösség életében is jelentős életkor, nemzedékváltásnyi idő, egy emberöltő, miatt az egy időben születettek felnőtt korba lépnek.

25 évvel ezelőtt sokat látott és sok mindent megélt „nagy öregek”, lassan „érett-éltes korba érők” és életük „virágjában járó” középkorúak, az ifjúságra jellemző bátorsággal vágtak bele egy közösség felépítésébe. Egy sajátos, egyszerre szakmai, szellemi és ökumenikus lelkeségű közösséget álmodtak meg, vállalva akár a konfrontálódást is az állami döntéshozókkal, a különböző felekezetű fenntartókkal, és a közös munkát az egyszerre hasonló és egymástól nagyon eltérő egyházi könyvtárakkal, a különböző személyiségű, habitusú egyházi könyvtáros munkatársakkal.

Az első években a különböző felekezetű tagok érzékelhetően kissé bizalmatlanul, tudatlanul és az ismeretlentől való félelemmel méregették egymást. Ez a zavartság azonban hamarosan feloldódott, és az egyesület tagjainak jelentős többségét bátorította az ökumenikus szellem, az elfogadó légkör. Magunk is sokat tettünk ezért: megtanultuk és egyre magabiztosabban használtuk egymás vallási-teológiai terminus technikusait, megtaláltunk imádságainkban egy közös nyelvet, melyet egyre bátrabban használtunk. Volt egy közös szakmai nyelvünk is: összekötött bennünket a hivatásként művelt szakmánk, a könyvtárosság. Senkiben sem lehet szétválasztani a közösségi embert: a könyvtárost, egy vallásos közösség tagját, a hívőt és a magánembert, aki társ, anya-apa, testvér, gyermek, ahogy az idős emberben is ott van a gyerek, az ifjú és az érett korba lépő felnőtt. Könyvtárosként és magánemberként is együtt növekedtünk, együtt érlelődünk, csiszolódtunk, küzdöttünk a körülmények hatására és egymás által is, s lassan munkatársakká és barátokká váltunk.

1994. március 8-án 23 egyházi-felekezeti könyvtár képviselője találkozott Kalocsán, hogy létrehozson egy minden más szakmai szervezettől független egyesületet, mely biztosítaná az egyházi könyvtárak érdekképviseletét, szervezné az egyházi könyvtárosok folyamatos kapcsolattartását, segítené a szakmai információcserét, konferenciákat, továbbképzéseket, konzultációkat rendezne.

Az 1994. november 8-án, az Országos Széchényi Könyvtárban megtartott alakuló közgyűlésre 32 könyvtár kapott meghívót, ebből 21 könyvtár képviseltette magát, és további 8 gyűjtemény jelezte készséges részvételét a közös munkában. Ezen a találkozón történt meg a szervezeti keretek kialakítása: az egyesület névválasztása, az első alapszabály megszövegezése, a tisztségviselők megválasztása és a tevékenységi formák meghatározása. A Fővárosi Bíróság 1995-ben jegyezte be a szervezetet.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének nem személyek, hanem intézmények lettek a tagjai. Ennek voltak előnyei: napjainkra 60 körül van a taglétszám, könyvtáranként egy munkatárs képviseli az adott könyvtárat szavazati joggal, ők alkotják a közgyűlést, így a szervezet áttekinthető, ugyanakkor a rendezvényeken és a munkában minden egyházi könyvtári munkatárs részt vehet. Persze vannak hátrányai is: az intézmény személytelen, így nehezebben megszólítható, a munkatárs, az ember közvetlenebbül elérhető, ugyanakkor a szavazati joggal bíró képviselő személye – rendszerint a könyvtárvezető – az idők folyamán változhat, így a képviselet folyamatossága nem mindig zökkenőmentes.

2000-ben 56 hazai egyházi-felekezeti könyvtár volt tagja az EKE-nek. 2002-től határon túli magyar könyvtárakat is meghívtunk az egyesületbe. Napjainkban 54 magyarországi és 7 határon túli magyar könyvtár tagja az Egyesülésnek. Az elmúlt immár negyedszázadban néhány könyvtár lemorzsolódott, néhány könyvtár újonnan csatlakozott. Egyes könyvtárak integrálódtak, a több helyszínen, több könyvtárral bíró, de azonos fenntartóhoz tartozó és egy könyvtáros vezetése alatt álló könyvtárakat (ferencesek, karmeliták) egy szavazati joggal, egy könyvtáros képviseli az egyesületben. Ugyancsak egy szavazati joggal rendelkezik a Pázmány Péter Katolikus Egyetem három kari könyvtára.

Az alapítók a történelmi felekezetek és egyházak gyűjteményeinek vezetői voltak, később csatlakoztak az 1950 után bezárkózott szemináriumi, illetve a rendszerváltás után újonnan létrejött egyházi felsőoktatási könyvtárak és a református, muzeális anyaggal is bíró középiskolai könyvtárak. 2012-től magánszemélyek – a könyvtárosszakma jeles képviselői, főként régikönyvesek, másrészt a nyugdíjas egyházi könyvtáros kollégák – is tagjai lehetnek az egyesületnek mint tiszteletbeli és pártoló tagok. Ennek a célja egyrészt az volt, hogy ne engedjük el azok kezét, akik kikerültek az aktív munkából, valamint, hogy élő kapcsolatunk legyen a szakma jeles, nem egyházi képviselőivel.

Az alapító könyvtárak sorsa a 20. század második felében sokak számára ismert. Az is ismert, hogy milyen módon történt 1989-ben a rendszerváltás, milyen átalakulásokat idézett elő a politikai, gazdasági és társadalmi berendezkedésben, hogyan hatott a tudományos és a kulturális területre. Az 1990-ben megszületett vallásszabadságról szóló törvény lehetővé tette a vallási felekezetek számára a művelődés területén a nyilvános működést. Ám az újraéledt egyházaknak nem a kulturális terület volt a legfontosabb, ahol elsőként aktivizálták volna magukat, hanem eredeti küldetésük, az evangelizáció, pasztoráció, szociális munka. Utána hamarosan először az egyházi oktatás és a média született újjá, majd az egyéb egyházi-kulturális tevékenység. Ezek közül számunkra kiemel-

kedőek voltak a gyűjteményekkel (egyházi múzeumokkal, levéltárakkal és könyvtárakkal) kapcsolatos lehetőségek, feladatok, kötelezettségek.

A fenntartó, intézményi-szervezeti keretek és gazdálkodás szempontjából közösen és szorosan együtt működő egyházi gyűjtemények közül először az egyházi levéltárak szerveződtek közösséggé; 1993-ban született meg a Magyarországi Egyházi Levéltárosok Egyesülete. 1994-ben jött létre a ma 25. születésnapját ünneplő Egyházi Könyvtárak Egyesülete. 2008-ban – amikor a legtöbb, kulturális szempontból jelentős egyházi helyen megépültek és működtek a fogadóközpontok, a vallási-kulturális turizmus a virágkorát élte –, jött létre az Egyházi Muzeológusok Egyesülete. A levéltáros egyesület református, a könyvtáros egyesülés katolikus, a múzeumi szervezet evangélikus kezdeményezésre indult el, de mindegyik ökumenikus szellemben.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülete felekezetre való tekintet nélkül összefogta azokat a könyvtárakat, melyek – a környező, volt szocialista országokhoz képest Magyarországon egyedülállóan – egyházi fenntartók irányítása alatt maradtak. Visszatekintve úgy látszik, hogy ha az EKE nem lett volna önálló szervezet, hanem betagozódott volna valamelyik nagy könyvtáros szakmai szervezetbe, ez a tény, hogy nem az állam a fenntartó, nagyon sok problémát okozott volna. De az önállóság sem volt könnyű, hiszen a finanszírozás és a szakmaiság szempontjából az egyházi könyvtárak két intézményhez tartoztak: a miniszterelnökséghez és a kulturális tárcahoz.

Az ökumenikus törekvés a könyvtáros egyesületben abban is megmutatkozott, kezdetektől, hogy az egyesület ügyeit intéző elnökséget három évenként váltakozva adják a katolikus és a protestáns felekezetek. A tíztagú elnökségben 5 katolikus, 3 református, 1 evangélikus és 1 az egyéb felekezeteket képviselő munkatárs dolgozik. A 10. tagot kezdetben is az egyéb felekezetek (izraelita, unitárius, szerb-ortodox), később az egyházi könyvtárak között sajátos szerepet betöltő „egyházi iskolai-oktatási” (egyetemi, főiskolai, középiskolai) könyvtárak adták, majd 2007-től ismét az egyéb felekezetek.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülete az 1990-es évek közepétől vállalta az egyházi – felekezeti könyvtárak érdekképviseletét az állami döntéshozók és az egyházi fenntartók felé. Lépéseket tett az átláthatóbb és hatékonyabb finanszírozás érdekében, részt vett a jogszabályi környezet rendezésére irányuló tevékenységben, pl. a könyvtárak számára nagyon fontos 1997. évi CXL. törvény kidolgozásában. A szakmaiság szorgalmazásával és élénkítésével az alvó egyházi könyvtárakat az egyesület visszasegítette az élő könyvtári rendszerbe. Ez azt jelentette, hogy tudatosabbá vált a szerzeményezés: mivel a teológia és segédtudományai művelése ismét teret nyert hazánkban, az egyházi könyvtárak megpróbálták behozni a lemaradásukat, mert az idegen nyelvű szakirodalom beszerzése a „vasfüggöny” mögül korábban nehéz feladat volt. Az elektronikus katalogizálás bevezetésével és az adatbázisok építése révén új tartalmat kapott az állománygondozás. Az információtechnológiai fejlődés megváltoztatta a könyvtárhasználói igényeket és átalakította a könyvtári szolgáltatásokat. Fontos lépés volt a kutatószolgálat élénkítése szempontjából, hogy az egyháziak közül egyre többen vállalták a nyilvánosságot, kérték felvételüket a nyilvános könyvtárak jegyzékébe. Ezzel pályázati lehetőségek nyíltak meg előttük. Egyre több könyvtárban alkalmaztak szakképzett, fiatal könyvtárosokat a fenntartók.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülete révén az egyházi könyvtárak is részt vettek nemzetközi és országos projektekben. Csak néhányat említve: a nyilvános és nem nyilvános könyvtárak működésére vonatkozó szakmai koncepció, a magyar könyvtárosság etikai

kódexe és a könyvtáros életpálya-modellre vonatkozó javaslat. Az egyesület segített a nemzeti kulturális vagyon digitalizálásával kapcsolatos és a muzeális könyvtári dokumentumok nyilvántartására (MKDNY) irányuló felmérésben, a MOKKA és még inkább a MOKKA-R feltöltésében, az MTMT kidolgozásában. Képviselte az egyházi könyvtárak érdekeit különböző pályázati és egyéb támogatások elnyerésében és elosztásában. Szakmai dokumentumok előkészítésével és jogszabálytervezetek véleményezésével az egész magyar könyvtárügyet szolgálta. Az egyesület szorgalmazta az egyházi könyvtárosok bekapcsolódását a kulturális szakemberek szervezett továbbképzésébe. Ösztönözte az egyházi könyvtárosokat és könyvtárakat a különböző évenként megrendezett országos könyvtári rendezvényeken való részvételre (Networkshop, Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok stb.).

A külső-belső szakmai kapcsolattartás érdekében létrejött az egyesület belső, zárt levelezőlistája, honlapja, már a könyvtárosszakma is hivatkozik az EKE Hírlevélre, és a kor kihívásaira figyelve facebook oldala is van az Egyesülésnek. Az egyházi könyvtárak és az egyesület jelen van a sajtóban, rész veszünk más szervezetek, intézmények rendezvényein, felkérésre előadásokat is tartunk.

A szakmai egyeztetéseken, kerekasztalokon, bizottságokban, kuratóriumokban és projekteken más könyvtáros szakmai szervezetek mellett az Egyesülés képviselői is jelen voltak és vannak, így a Könyvtári Szakértői Bizottságban, az EISZ Programtanácsban, az MKE Tudományos Szakkönyvtári Szekciójában, a szakfelügyeleti munkában, a nyilvános könyvtári ellátásra vonatkozó szakértői vizsgálatok megszervezésében és lefolytatásában, a Minősített Könyvtár cím-díj pályázatok minősítésében, a Szinyei-díj kuratóriumában, a Könyvtár, ami összeköt programban. Külföldi kapcsolataink: tagjai vagyunk a teológiai könyvtárak egyesülési nemzetközi tanácsának, a BETH-nek (*Bibliothèques Européennes de Théologie*) és az Európai Kutatókönyvtárak Konzorciumának, a CERL-nek (*Consortium of European Research Libraries*).

Ezekben a szervezetekben, bizottságokban, szakmai közösségekben folyamatosan munkálkodunk. Ugyanazok a kérdések foglalkoztatnak bennünket, mint a könyvtáros szakmát. Nevezetesen: mivel az országos könyvtári stratégia a különböző könyvtárcsoportok stratégiájából áll majd össze, ezért minél előbb el kell készítenünk az egyházi könyvtárak stratégiáját. A nemzeti kulturális vagyon digitalizálására irányuló törekvésekben a muzeális és sajátos, helyismereti gyűjteményre emlékeztető különgyűjteményeik miatt – Benedictina, Jesuitica, Piaristikum, Cisterciensia stb. – az egyházi könyvtárak megkerülhetetlenek. Közös érdekünk a MOKKA és a MOKKA-R felélesztése, az ODR működtetése, fontos a CERL-ban való részvételünk élénkítése. A könyvtári jogszabályok ránk is érvényesek, ezért megtisztelő és felelősségteljes feladatunk jogszabálytervezetek véleményezése. Bár nem vagyunk közalkalmazottak, de a bértábla számunkra is irányadó, ezért nem közömbös a bérezés kérdése. Ami a humán erőforrást illeti, mindig is problémákkal küzdöttünk, mi, egyházi könyvtárosok maroknyian vagyunk, ezért fontos számunkra is az előmeneteli rendszer alakulása, és a szakszerűség biztosítása érdekében a képzés és továbbképzés milyensége, színvonala. Önmagunk miatt, és amiatt is, hogy a kutatók és a szakma hogyan vélekedik rólunk, fontos a minőségbiztosítási szempontok érvényesítése munkánkban.

Gondjaink, helyzetünk a nem egyházi könyvtárosokhoz és könyvtárakhoz hasonló. A finanszírozás rapszodikus, a bérek rendezésre szorulnak, a humán erőforrás elégtelen,

az utánpótlás bizonytalan, a telekommunikációs, informatikai infrastruktúra nem a legújabb, sokféle, korábban nem könyvtári feladatot is el kell látnunk: kiadványszerkesztés, kiállítás, rendezvények. Az egyházi könyvtárosok a nem egyháziakhoz képest sokszor nehéz körülmények között – műemléki környezetben, már-már feudális szervezeti keretek között, egy-két munkatárssal – sok munkával heroikus küzdelmet folytatnak, miközben muzeális gyűjteményeikben a nemzeti kulturális vagyont egy részét őrzik, gondozzák, feltárják és szolgáltatják.

Az egyházi könyvtárak tehát egy sajátos, önálló csoportot alkotnak a magyar könyvtári rendszerben, hálózatban, ugyanakkor – éppen az Egyházi Könyvtárak Egyesülése munkálkodása nyomán – szépen bele is illeszkednek a szakmai közösségbe. Fejlődésükben és fejlesztésükben az 1990-es évektől a települési, közművelődési könyvtárak lettek a minta, mert ez utóbbi könyvtárak vannak többségben a könyvtári rendszerben, így minden változás ezekben a könyvtárakban történik először. Bár az egyházi könyvtárak bizonyos közgyűjteményi feladatokat is ellátnak, gyűjteményüket, szolgáltatásaikat, könyvtárhasználóikat tekintve muzeális anyaggal bíró történeti és modern teológiai szakkönyvtárak inkább, mint települési könyvtárak. Az elmúlt néhány évben nyílt meg a lehetőség arra, hogy az egyháziak szakkönyvtári identitásukat erősítsék. Öröm, hogy a nem egyházi szakkönyvtárak és a nem egyházi felsőoktatási könyvtárak maguk közé tartozónak érzik az egyháziakat, és partnerként tekintenek rájuk. Ahogy az 1990-es években az Egyházi Könyvtárak Egyesülése vállalta-szorgalmazta a közfeladatokkal kapcsolatos teendőket egyesületi szinten, úgy igyekszik napjainkban élére állni a szakkönyvtári jelleg erősítésére irányuló törekvéseknek.

Arra a kérdésre, hogy hogyan is valósul meg a mindennapokban az egyesületi élet, tevékenység a következő szavakkal válaszolhatunk: tudományos konferenciák, szakmai napok, továbbképzések, kirándulások szervezése formájában. A szakmai programok címei a régi és új, a megújulás és hagyomány, a változunk és maradunk, a megújulunk és megmaradunk, a tradíció és innováció kettősségében alakulnak. Az elmúlt 25 évben a következő témákat jártuk körül: Az egyházi könyvtárak szerepe és feladata az információs társadalomban; A kulturális örökség védelme, állományvédelem; Az antikváriumok világa; Pályázatok; Modernizálás műemléki környezetben, könyvtártechnológia; Digitalizálás, az információs kommunikációs technológia; Műhelymunka egyházi könyvtárakban, vagyis speciális gyűjtemények feltárása és szolgáltatása, kiadványok, kiállítás- és rendezvényszervezés, vallási és kulturális turizmus; Minőségbiztosítás, szolgáltatás-menedzsment, marketing, arculat; Adatvédelem; Az egyházi könyvtárosok és könyvtár identitásváltozásai; Finanszírozás-gazdálkodás; Könyvtári jogszabályi környezet; Szervezeti kultúra, szakmai önismeret. Vagyis mindazzal foglalkoztunk, amivel a rendszerváltozás után napjainkig a könyvtáros szakma foglalkozott és foglalkozik. Csak két feladat, az információs-kommunikációs technológia bevezetése az állományvédelem „folyamatábráját” felvázolva. A tematikai és információtechnológiai kérdésekben az Egyházi Könyvtárak Egyesülése szorgalmazta az 1990-es években a számítógépes katalogizálást, segítette rátalálni az ORBIS programra, melyet az egyházi könyvtárak nagy része elkezdett használni. Létrehozta az első közös katalógust, a THECA-t. Később – tiszteletben tartva a különböző könyvtárak döntését és választását; az egyházi könyvtárakban használt 4-5 különböző szoftvert szem előtt tartva – szakmai konzultációkkal, bemutatókkal, értekezleteken és tárgyalásokon előkészítette a váltást integrált rendszerekre, szorgalmazta helyi adatbá-

zisok építését és bedolgozást országos adatbázisokba, pl. MOKKA-R. 2010-től működik az Egyházi Könyvtárak Közös Katalógusa és Információs Hírportálja, az UNITAS, melynek segítségével 20 egyházi könyvtár katalógusában kereshetnek az érdeklődők. Ami az állományvédelmet illeti: felhívta a figyelmet a muzeális gyűjtemények széles körű védelmére: prevenció, állagvédelem (restaurálás), tűz- és vagyonvédelem, és szerzői jogi és szellemi tulajdonvédelemmel kapcsolatos veszélyekre és feladatokra. Széles körben körül járva a témát szakmai konzultációkat szervezett, felmérést végzett az állományvédelemmel kapcsolatban. Pályázati támogatásért lobbizott, és egyesületi szinten is pályázott erre a célra. Az állományvédelemmel kapcsolatban szorgalmazta a digitalizálást az egyes könyvtárakban; a nemzeti kulturális vagyonnak és a világ örökségének számító kincsek körülbekötött közzétételét adatbázisokban, hasonló papíralapú és elektronikus kiadványok formájában. Részt vett a digitalizálással kapcsolatos országos projektekben, szakmai rendezvényeken, egyeztetéseken.

Visszatérve a programokhoz: sajátos szakmai tapasztalatcserére adnak lehetőséget a nem egyházi könyvtárosok körében is nagyon népszerű szomszédolásaink. Néhány helyszín, ahova ellátogattunk: a szentendrei szerb ortodox könyvtár, a pálos könyvtár, az unitáriusok, a rabbiképző könyvtára vagy világi nagy szakkönyvtárak közül az Országgyűlési Könyvtár, a Magyar Tudományos Akadémia, a Zenetudományi Intézet, a Zeneakadémia, a táncművészeti, a képzőművészeti egyetem könyvtára, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. Könyvtárak mellett meglátogattuk a Parlamentet, az Operaházat, jövő hónapban nézzük meg együtt a Dohány utcai Zsinagógát és Zsidó Múzeumot, közösen néztük meg 2017-ben az Ige-Idők. A reformáció 500 éve című kiállítást a Magyar Nemzeti Múzeumban és a Luther öröksége című kiállítást az Evangélikus Országos Múzeumban.

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének legfontosabb feladata és célja az elmúlt 25 évben az volt, és napjainkban is az, hogy az egyházi könyvtárak érdekeit képviselje az állami döntéshozók és a könyvtáros szakmai intézmények és szervezetek felé. Alapításától kezdve jó kapcsolatra törekedett a kulturális minisztériummal és az egyházi ügyekért felelős állami intézményekkel, a könyvtáros és egyéb szakmai társszervezetekkel, intézményekkel. Az egyesület mindenkorai vezetése tudatosan felmérve a magyar könyvtárügy alakulását és az egyházi könyvtárak helyzetét és szerepét, helyet és szót kért e könyvtár csoport számára. Tevékenységével, munkájával részt vett a magyar könyvtárügy alakulásában. Szorgalmazta a szakmai koncepció kialakítását, a tudományosságot, a stratégiai gondolkodást, szakképzett, jól felkészült, innovatív könyvtárosok foglalkoztatását, korszerű információs technika bevezetését és működtetését az egyházi könyvtárakban, más könyvtár csoportokhoz hasonlóan.

Az egyesület szakmai és ökumenikus szellemiségű munkaközösség, melynek tagjai általában vallásos elkötelezettségűek. Ez a meggyőződés irányítja magán- és közösségi életüket, vezérli mindennapjaikat, meghatározza tevékenységüket. A testvéri és szakmai együttműködés alapja és iránya az a Szent Ágoston-idézet, mely az UNITAS, az egyházi könyvtárak közös katalógusa és a mai ünnepség mottója lett: „A szükséges dolgokban legyen egység, a kétésekben szabadság, mindenben pedig szeretet.” (In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus autem charitas.) Az éves összejöveteleknek mindig történelmi, vallási, egyházi szempontból jelentős helyek adnak otthont. A találkozók légkö-

rét nemcsak a történelmi múlt vagy művészeti, kultúrtörténeti értékek alakította „genius loci”, hanem az adott házigazda-felekezet lelkesége is jelentősen meghatározza.

A rendszerváltozás után különös tapasztalat volt, hogy az egyházi könyvtárak hiába alkotják az egyik legősibb könyvtári csoportot, történetük, sorsuk és mindennapi életük még a szakmabeliek számára sem igazán ismert. A díszes teremkönyvtárral bíró intézményeket felkeresték ugyan turistaként, de hogy ezek egyféle szakkönyvtárként és nem múzeumként működnek, szinte fel sem merült a könyvtáros kollégákban sem. Még a szakmabeliek is megmagyarázhatatlan, inkább a muzeális gyűjteménynek köszönhető tisztelettel vagy az ismeretlen, titokzatosnak vélt intézménynek kijáró bizalmatlansággal méregették őket. A legfontosabb feladat az elmúlt 25 évben az volt tehát, hogy megismertessük és elfogadtassuk magunkat.

Az egyesület egy olyan időben született, amikor az országban nagy változás történt gazdasági, politikai, társadalmi szempontból. A változó, ezért bizonytalan időben az alapítók vállalták a saját könyvtárukban és általában még más területen is (lelkészként, tanárként, tudományos kutatóként, folyóirat szerkesztőként és még sorolhatnánk) végzett munkájuk mellett az egyesülettel kapcsolatos feladatokat is. Vállalták a csatákat a korábbi évtizedek miatt érthetően bizalmatlan egyházi fenntartókkal és az ugyanezért bizonytalan állami-politikai döntéshozókkal. Megpróbáltak beilleszkedni a folyamatosan fejlődő és éppen átalakuló könyvtári rendszerbe.

Az egyesületi munkában mindig azt kerestük, ami összeköt és nem azt, ami szétválaszt. Tiszteletben tartottuk a vallásgyakorlati és meggyőződésbeli különbségeket. A keresztény hagyományon alapulva mindannyiunkra érvényes volt a jézusi parancs: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13, 35) Talán ezt a szeretetet érezték és érzik rajtunk a nem egyházi könyvtáros kollégák, és szinte mindenki, aki az egyesülettel kapcsolatba kerül. Tapasztalhatóan jól érzik magukat körünkben, és talán éppen a lelki többlet miatt vesznek részt szívesen az egyesület programjain.

Napjainkra az egyházi könyvtárak „figyelemre, bölintásra becsültek” lettek az állami döntéshozó intézmények és a könyvtárószakma előtt, de folyamatosan dolgoznunk kell azon, hogy szemléletünkben mindig megújuljunk, és lépést tudjunk tartani a 21. századi kihívásokkal és követelményekkel. Ebben nagy szerepe volt és van az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének, amely ökumenikusan összefogja, képviseli, szervezi a magyar egyházi és felekezeti könyvtárakat.

Egy születésnap alkalmas arra, hogy visszatekintsünk a múltba, számba vegyük a jeleket, és elmerengjünk a jövőn: a számvetés és a hála ideje.

Számvetésként elmondhatom, hogy számomra, aki az Egyházi Könyvtárak Egyesülésében az elmúlt 25 évben különböző tisztségeket és feladatokat láttam el titkárként, elnökként, elnökségi tagként, egyesületi tevékenységemben, de magában a könyvtárosi hivatásomban is nagyon fontosak a Jézus búcsúbeszédében elhangzott következő szavak: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradó gyümölcsöt.” (Jn 15,16) Ezek a szavak egyszerre ösztönzők, biztatók, bátorítók, mert hiszem: a meghívást, a hivatást, ahogy a talentumokat is, Istentől kapjuk, életünk a Gondviselés által vezetett. Ugyanakkor megnyugvást és igazolást is közvetítenek: ez a feladatom, ez az utam, és ha ezen az úton megmaradok, ha sikerül kitananom, ha megteszem a feladatom: az gyümölcsöt terem.

Úgy gondolom, hogy az Egyházi Könyvtárak Egyesülése mint közösség és az egyesület tevékenysége is jó gyümölcs. A szentírási vers második része így szól: „akkor mindent megad nektek az Atya, amit nevében kértek tőle”. Hívó emberként ez már nemcsak gyümölcs, de jutalom is a fáradozásért.

Hálás köszönet elsőként a Teremtőnek, hiszen, ahogy a zsoltár mondja:
„Ha az Úr nem épít, hasztalan fáradoznak az építők” (Zsolt 127, 1)
Hálás köszönet az Alkotónak, az életadó Szentléleknek, aki *spiritus rectorunk*.
Hálás köszönet Istennek, aki gondviselő szeretettel vezetett bennünket,
és amikor embervoltunkból adódóan környezetünkkel
vagy egymás között nehézségeink adódtak, *a béke útjára igazította lépteinket*.
(vö.: Lk 1, 79b)

Hálás köszönet az alapítóknak...

Köszönet minden egykori egyházi könyvtáros munkatársnak,
minden tisztséget viselőnek és a tagkönyvtárak minden munkatársának is.
Köszönet a könyvtárosszakma képviselőinek, akik munkatársainkká váltak
és barátainkká lettek az idők folyamán.

Köszönet a politikai-szakmai döntéshozóknak, akik elfogadóan,
egyenrangúan, segítően viszonyultak hozzánk.

Egyesületünk ünnepén és mindig, Isten éltesen, segítsen, vezessen –
valamennyiünket!

